

Johann Sebastian Bach | Aria na strunie g z III Suity orkiestrowej D-dur BWV 1068

Słynna *Aria* była wielokrotnie wykorzystywana jako ścieżka dźwiękowa do filmów różnych gatunków

Nie wiemy, kiedy powstały *Suity orkiestrowe Bacha*, zachowały się bowiem w kopiach z okresu lipskiego. *Suita D-dur* BWV 1068 znana jest z kopii z około 1731 roku – okresu, kiedy Bach współpracował z lipskim zespołem uniwersyteckim Collegium Musicum, dając koncerty w kawiarni Zimmermanna. Być może Bach jednak tylko poprawił wówczas wcześniejsze utwory, powstałe na dworach w Weimarze i Köthen.

Słynna *Aria*, wielokrotnie transkrybowana na różne instrumenty, to druga część *Suity D-dur* (poprzedza ją *Ouverture*, a po niej następują jeszcze dwa *Gavottes*, *Bourrée* i *Gigue*). Przydomek „na strunie G” zawdzięcza dziewiętnastowiecznej transkrypcji – przeniesiona z oryginalnej tonacji *D-dur* do *C-dur*, rzeczywiście dawała się wykonać wyłącznie na najniższej strunie skrzypiec. To jedna z najpiękniejszych melodii napisanych przez Bacha, snująca się na tle miarowo kroczącego basu. Prowadzącym ją pierwszym skrzypcom towarzyszą drugie [skrzypce](#) i [altówki](#), wplatające swoje dopowiedzenia na długich dźwiękach melodii. To jedyna przeznaczona na same smyczki część *III Suity* - pozostałe mają bardzo pokąźną obsadę: do zespołu smyczkowego dochodzą trzy [trąbki](#), dwa [oboje](#), [kotły](#).

[Suita](#) orkiestrowa zawdzięcza powstanie kompozytorowi Ludwika XIV [Jeanowi-Baptiste Lully'emu](#), który dał początek temu gatunkowi, wydając [uwertury](#) i tańce ze swoich [oper](#). Nazwał je „uwerturami z wszystkimi ariami” i uwerturami zaczęto nazywać zbiory tańców poprzedzone uwerturą francuską (z wolnym początkiem w rytmie punktowanym i szybszą, fugowaną częścią), nawet takie, które nie miały żadnego związku z operą.

Tak zrobił również Bach – jego cztery *Suity orkiestrowe* BWV 1066-1069 noszą w oryginale francuski tytuł *ouvertures*. Moda na francuskie tańce i język opanowała całą Europę, Bach zaś zapoznał się ze stylem francuskim jako młody człowiek, w ostatniej klasie gimnazjum w Lüneburgu.

Ciekawostka

Collegia Musica to zespoły złożone ze studentów uniwersytetu, którzy jako instrumentalisci reprezentowali nieraz bardzo wysoki poziom. Oprócz wspólnych występów w kawiarni Zimmermanna Bach często zapraszał studentów do wykonywania swoich [kantat](#) w kościele św. Tomasza. Zapewne współpracowało się z nimi łatwiej niż z niektórymi niesfornymi chórzystami – uczniami Szkoły św. Tomasza; Bach zmuszony był wprowadzić kary finansowe za umyślne i złośliwe błędy podczas wykonania (będące równowartością kilku piw).

Barbara Świdarska

Kawiarnia w Lipsku, w której występowała Collegium Musicum, Wikimedia Commons, PD